

Zorgverleners zonder loonheffing?

Zzp'ers in de zorg verkeren al jaren in onzekerheid over hun fiscale positie. Vorig jaar ontstond grote onrust omdat de Belastingdienst geen VAR WUO verklaringen meer zou willen verstrekken aan schijnzelfstandigen¹. Het kabinet wil op verschillende manieren duidelijkheid scheppen voor zzp'ers in de zorg, onder meer door het hanteren van modelcontracten. Zzp'ers die met deze modelcontracten werken zijn niet (fictief) in loondienst, aldus het kabinet. Eindelijk zekerheid. Of toch niet?

Het kabinet signaleert een aantal knelpunten met betrekking tot de status van zzp'ers in de zorg². Zo kunnen zzp'ers niet zelf contracteren met zorgkantoren en zorgverzekeraars. Volgens het kabinet bestaan er voor directe contractering geen wettelijke belemmeringen vanuit de sectorale regelgeving. Toch zijn zorgkantoren en zorgverzekeraars terughoudend met directe contractering, onder meer omdat niet altijd duidelijk is wanneer sprake is van een dienstbetrekking. Het kabinet wil de bestaande belemmeringen per 1 januari 2016 wegnemen en voert daartoe overleg met de zorgverzekeraars.

Het tweede knelpunt is gelegen in de wettelijke kwaliteitseisen. Zorginstellingen moeten voldoen aan de Kwaliteitswet zorginstellingen. De instelling is wettelijk gezien eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van de geleverde zorg. Om deze reden zal er veelal sprake zijn van een gezagsverhouding tussen zorginstelling en zzp'er. Met de invoering van de wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg³ gaan de wettelijke kwaliteitseisen ook gelden voor zzp'ers. De solistisch werkende zorgverlener wordt zelf ook verantwoordelijk voor de kwaliteit van verleende zorg. Dat geldt ook als een solistisch werkende zorgverlener in opdracht van een zorginstelling zorg verleent. Vooruitlopend op de per 1 januari 2016 beoogde invoering van de nieuwe wet kunnen zorginstellingen en zzp'ers hun contracten hierop inrichten.

Tot slot wil het kabinet de onzekerheid over de fiscale positie van zzp'ers verminderen door in samenwerking met zorgverzekeraars, zorginstellingen en zzp'ers voor bepaalde situaties modelcontracten te ontwikkelen. Het kabinet heeft daarbij drie situaties voor ogen:

1. directe contractering tussen zorgverzekeraar en zzp'er;
2. contractering via een zorginstelling;
3. zzp'ers die gezamenlijk een coöperatie vormen die hen ondersteunt bij andere taken dan zorgverlening.

De modelcontracten zullen de criteria voor fiscaal ondernemerschap als uitgangspunt nemen. Als partijen de arbeidsrelatie baseren op de goedgekeurde modelcontracten, is geen sprake van een (fictieve) dienstbetrekking, aldus het kabinet.

De door het kabinet voorgedragen oplossingen zijn inmiddels aan een kritische blik onderworpen door branchevereniging van zorgondernemers Actiz⁴ en de Tweede Kamer⁵.

Minister Schippers (VWS) heeft – mede namens de staatssecretarissen van VWS en Financiën – een raamovereenkomst zorginstelling-zorgverlener goedgekeurd en gepubliceerd op de website van de rijksoverheid⁶.

Bron: Kamerbrief staatssecretaris van VWS, 24 maart 2015

▶ Hoewel modelcontracten houvast zullen bieden, valt niet uit te sluiten dat de Belastingdienst in individuele gevallen op basis van de bekende criteria gezagsarbeid-loon toch zal stellen dat sprake is van een dienstbetrekking, vooral wanneer de jas van het modelcontract partijen wat minder goed lijkt te passen. Het onderscheid tussen zelfstandige en werknemer is ook in de zorg niet zelden flinterdun. Dat het hanteren van modelcontracten geen garantie is voor het uitblijven van discussies met de Belastingdienst is in het verleden meermalen gebleken en zal ook in de toekomst vermoedelijk niet anders zijn. ◀

Noten

- 1 Volkskrant 9 april 2014
- 2 Zie <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/personeel-in-de-zorg/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2014/10/10/kamerbrief-over-het-leveren-van-awbz-gefinancierde-thuiszorg-in-natura-door-zzp-ers.html>
- 3 Wetsvoorstel 32402
- 4 <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brieven/2015/03/24/reactie-op-brief-inzake-zzp-ers-in-de-zorg.html>
- 5 <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/vergaderstukken/2015/03/24/verslag-vso-over-zzp-ers-in-de-zorg.html>
- 6 Zie <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/publicaties/2015/03/24/raamovereenkomst-zorginstelling-zorgverlener.html>